

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII

KLASY IV–VIII

Szkoła Podstawowa nr 3 w Zgierzu

Nauczyciel: Alicja Siemczyk, Aleksandra Ośniecka

Rok szkolny: 2026/2027

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Przedmiotowy System Oceniania z historii został opracowany na podstawie obowiązujących w Szkole Podstawowej nr 3 w Zgierzu zasad Wewnątrzszkolnego Oceniania oraz wymagań określonych w podstawie programowej i realizowanym programie nauczania historii.
2. PSO określa:
 - a. cele i zasady oceniania z historii;
 - b. zakres ocenianych wiadomości i umiejętności;
 - c. formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych;
 - d. kryteria ocen bieżących;
 - e. zasady stosowania wag ocen;
 - f. zasady przeprowadzania i poprawiania prac pisemnych;
 - g. zasady oceniania aktywności i pracy ucznia;
 - h. zasady oceniania pracy w grupie;
 - i. zasady korzystania z dodatkowych źródeł informacji;
 - j. zasady ustalania ocen śródrocznych i rocznych;
 - k. zasady dostosowania wymagań edukacyjnych;
 - l. zasady informowania ucznia i jego rodziców o postępach w nauce.
3. Ocenianie osiągnięć ucznia odbywa się zgodnie z zasadą jawności, systematyczności, obiektywizmu i indywidualizacji.
4. Ocenianie ma przede wszystkim:
 - a. informować ucznia o poziomie jego wiadomości i umiejętności;
 - b. wskazywać mocne strony jego pracy;
 - c. wskazywać elementy wymagające poprawy;
 - d. motywować do dalszego rozwoju;
 - e. wspierać ucznia w planowaniu dalszej nauki;

- f. dostarczać rodzicom informacji o postępach i trudnościach dziecka.

II. CELE OCENIANIA Z HISTORII

Ocenianie z historii służy rozpoznawaniu stopnia opanowania przez ucznia:

1. wiedzy faktograficznej dotyczącej wydarzeń, procesów, postaci i pojęć historycznych;
2. umiejętności sytuowania wydarzeń w czasie i przestrzeni;
3. rozumienia związków przyczynowo-skutkowych;
4. rozumienia ciągłości i zmienności procesów historycznych;
5. dostrzegania zależności pomiędzy wydarzeniami politycznymi, społecznymi, gospodarczymi i kulturowymi;
6. analizy i interpretacji źródeł historycznych;
7. posługiwania się mapą historyczną;
8. korzystania z osi czasu i chronologii;
9. formułowania własnych wniosków i ocen;
10. argumentowania własnego stanowiska;
11. porównywania wydarzeń, postaci i procesów historycznych;
12. korzystania z różnych źródeł informacji;
13. samodzielnego wyszukiwania, selekcjonowania i porządkowania informacji;
14. pracy indywidualnej i zespołowej;
15. dostrzegania znaczenia historii dla współczesności;
16. szacunku dla dziedzictwa historycznego, kulturowego i narodowego.

III. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIE

W toku nauki historii oceniane są w szczególności:

1. Wiedza historyczna

Uczeń:

- zna najważniejsze wydarzenia, daty, postacie i pojęcia;
- rozpoznaje najważniejsze procesy historyczne;
- zna podstawowe informacje dotyczące poszczególnych epok;
- potrafi wskazać znaczenie wydarzeń i postaci historycznych.

2. Chronologia

Uczeń:

- porządkuje wydarzenia chronologicznie;
- posługuje się datami;
- określa wiek i połowę wieku;
- posługuje się osią czasu;
- dostrzega następstwo i jednoczesność wydarzeń.

3. Analiza przyczyn i skutków

Uczeń:

- wskazuje przyczyny wydarzeń;
- określa ich skutki;
- rozpoznaje przyczyny bezpośrednie i pośrednie;
- dostrzega związki pomiędzy wydarzeniami.

4. Praca ze źródłem historycznym

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaj źródła;
- odczytuje informacje ze źródła;
- określa jego autora, czas i okoliczności powstania, jeśli są możliwe do ustalenia;
- odróżnia informacje od opinii;
- formułuje wnioski na podstawie źródła.

5. Praca z mapą

Uczeń:

- odczytuje informacje z mapy;
- wskazuje miejsca wydarzeń;
- określa zmiany terytorialne;
- wykorzystuje mapę jako źródło informacji historycznej.

6. Formułowanie wypowiedzi

Uczeń:

- udziela odpowiedzi ustnych;
- formułuje wypowiedzi pisemne;
- stosuje właściwą terminologię historyczną;
- argumentuje swoje stanowisko;
- wyciąga wnioski.

7. Aktywność i samodzielność

Uczeń:

- aktywnie uczestniczy w lekcji;
- podejmuje próby rozwiązywania problemów;
- samodzielnie poszukuje informacji;
- podejmuje zadania dodatkowe;
- wykorzystuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach.

8. Praca zespołowa

Uczeń:

- współpracuje z innymi;
- respektuje zasady pracy grupowej;
- dzieli się zadaniami;
- ponosi odpowiedzialność za powierzone zadanie;
- potrafi przedstawić efekty wspólnej pracy.

IV. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA

W ocenianiu bieżącym stosuje się w szczególności:

1. sprawdziany/prace klasowe/testy – S;
2. kartkówki – K;
3. odpowiedzi ustne – O;
4. aktywność – A;
5. praca w grupie – G;
6. prezentacje – P;
7. karty pracy;
8. ćwiczenia wykonywane podczas lekcji;
9. prace pisemne wykonywane podczas lekcji;
10. analizę źródeł historycznych;
11. pracę z mapą i osią czasu;
12. projekty edukacyjne;
13. zadania problemowe;
14. udział w konkursach historycznych i projektach edukacyjnych;
15. zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń – zgodnie z zasadami przyjętymi przez nauczyciela;
16. przygotowanie do lekcji – NP.

V. ZASADY PRZEPROWADZANIA SPRAWDZIANÓW I PRAC KLASOWYCH

1. Sprawdzian/praca klasowa/test obejmuje materiał z określonego działu lub większej partii materiału.
2. Praca klasowa lub sprawdzian jest zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
3. Przed sprawdzianem nauczyciel przeprowadza powtórzenie materiału.
4. Przed sprawdzianem nauczyciel przekazuje uczniom **NA C O BĘDĘ ZWRACAŁ UWAGĘ (NAcOBEZU)**, określając zakres wiadomości i umiejętności podlegających sprawdzeniu.
5. W ciągu jednego dnia może odbyć się nie więcej niż jedna praca klasowa/sprawdzian, a w ciągu tygodnia nie więcej niż trzy.
6. Sprawdziany są oceniane według progów procentowych określonych w Wewnątrzszkolnym Ocenianiu:

Procent poprawnych odpowiedzi	Ocena
100%–98%	celujący – 6
97%–87%	bardzo dobry – 5
86%–75%	dobry – 4
74%–50%	dostateczny – 3
49%–30%	dopuszczający – 2
29%–0%	niedostateczny – 1

7. Prace klasowe i sprawdziany nauczyciel sprawdza, ocenia i omawia w terminie do dwóch tygodni.
8. Nauczyciel podczas omawiania pracy wskazuje:
 - a. pozytywne rozwiązania;
 - b. najczęściej popełniane błędy;
 - c. trudności uczniów;
 - d. sposoby poprawy;
 - e. kierunki dalszej nauki.

VI. KARTKÓWKI

1. Kartkówka jest krótką formą sprawdzenia bieżących wiadomości.
2. Obejmuje materiał z maksymalnie trzech ostatnich lekcji.
3. Kartkówka może być niezapowiedziana.
4. Kartkówka trwa do 15 minut.

5. Kartkówkę nie poprawia się.
6. Kartkówka jest oceniana zgodnie z progami procentowymi określonymi w Wewnątrzszkolnym Ocenianiu.

VII. ODPOWIEDŹ USTNA

1. Odpowiedź ustna może obejmować:
 - a. bieżący materiał z trzech ostatnich lekcji;
 - b. wcześniej zapowiedziany materiał powtórzeniowy.
2. Podczas odpowiedzi ustnej ocenie podlegają:
 - a. poprawność merytoryczna;
 - b. znajomość pojęć;
 - c. chronologia;
 - d. umiejętność wskazywania przyczyn i skutków;
 - e. samodzielność wypowiedzi;
 - f. umiejętność formułowania wniosków;
 - g. poprawność językowa i stosowanie terminologii historycznej.

VIII. AKTYWNOŚĆ NA LEKCJI

1. Aktywność ucznia może być oceniana za pomocą znaków „+” i „-”.
2. „+” uczeń może otrzymać za:
 - a. aktywny udział w lekcji;
 - b. poprawną odpowiedź;
 - c. zgłaszanie wartościowych pomysłów;
 - d. samodzielne rozwiązanie problemu;
 - e. analizę źródła;
 - f. poprawną interpretację mapy;
 - g. pomoc w pracy zespołowej;
 - h. wykonanie dodatkowego zadania.
3. „-” uczeń może otrzymać za:
 - a. niewykonywanie poleceń związanych z lekcją;
 - b. brak zaangażowania w wykonywanie powierzonych zadań;
 - c. niepodjęcie pracy mimo możliwości jej wykonania.
4. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem:
 - a. na przedmiocie realizowanym w wymiarze przekraczającym 3 godziny tygodniowo – 5 plusów = ocena bardzo dobra, 5 minusów = ocena niedostateczna;
 - b. na przedmiocie realizowanym w wymiarze nieprzekraczającym 3 godzin tygodniowo – 3 plusy = ocena bardzo dobra, 3 minusy = ocena niedostateczna.

5. Aktywność może również być oceniana bezpośrednim stopniem, jeżeli charakter wykonanej pracy pozwala na jednoznaczną ocenę jej jakości.

IX. PRACA W GRUPIE

Przy ocenianiu pracy zespołowej nauczyciel bierze pod uwagę:

1. zaangażowanie ucznia;
2. przygotowanie do wykonania zadania;
3. wywiązywanie się z przydzielonej roli;
4. współpracę z pozostałymi członkami zespołu;
5. umiejętność słuchania i respektowania opinii innych;
6. kulturę komunikacji;
7. odpowiedzialność za efekt wspólnej pracy;
8. umiejętność prezentowania rezultatów pracy.

Ocenie podlega zarówno **wkład indywidualny ucznia**, jak i efekt pracy grupy.

X. PRACA ZE ŹRÓDŁAMI HISTORYCZNYMI

Podczas oceniania pracy ze źródłem nauczyciel może uwzględnić:

- rozpoznanie rodzaju źródła;
- wskazanie autora lub odbiorcy;
- określenie czasu i miejsca powstania;
- odczytanie informacji;
- interpretację;
- krytyczną analizę;
- wskazanie wiarygodności i ograniczeń źródła;
- formułowanie wniosków;
- wykorzystanie informacji ze źródła do rozwiązania problemu historycznego.

XI. PREZENTACJE I PROJEKTY

Przy ocenianiu prezentacji lub projektu historycznego bierze się pod uwagę:

1. zgodność z tematem;
2. poprawność merytoryczną;

3. samodzielność;
4. wykorzystanie różnych źródeł informacji;
5. selekcję i uporządkowanie informacji;
6. umiejętność formułowania wniosków;
7. sposób prezentacji;
8. wykorzystanie materiałów wizualnych;
9. poprawność językową;
10. terminowość;
11. wkład pracy ucznia.

W przypadku pracy zespołowej nauczyciel może zastosować zróżnicowane oceny dla poszczególnych uczniów, uwzględniając ich rzeczywisty wkład pracy.

XII. NIEPRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

1. Nieprzygotowanie ucznia do lekcji odnotowuje się w dzienniku elektronicznym jako „NP”.
2. Nieprzygotowanie może dotyczyć w szczególności:
 - a. braku zeszytu;
 - b. braku zeszytu ćwiczeń;
 - c. braku wymaganych materiałów;
 - d. braku przygotowania do bieżącej pracy.
3. Liczba dopuszczalnych nieprzygotowań wynika z zapisów Wewnętrznej Oceny.
4. Zgodnie z Wewnętrznym Ocenianiem:
 - a. na przedmiotach realizowanych w wymiarze przekraczającym 3 godziny tygodniowo – czwarte nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną;
 - b. na przedmiotach realizowanych w wymiarze nieprzekraczającym 3 godzin tygodniowo – trzecie nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną.
5. Nieprzygotowanie nie może być zgłoszone po rozpoczęciu sprawdzania wiedzy, chyba że nauczyciel postanowi inaczej.

XIII. PRACE DOMOWE

1. Nauczyciel może zadać uczniowi pisemną pracę domową służącą utrwaleniu, rozwijaniu lub praktycznemu zastosowaniu treści nauczania.
2. Pisemna praca domowa nie jest obowiązkowa i nie podlega bezpośredniemu ocenianiu stopniem.
3. Nauczyciel sprawdza wykonaną pracę i przekazuje uczniowi informację zwrotną.

4. Systematyczne, samodzielne i staranne wykonywanie prac domowych może zostać uwzględnione przy ustalaniu wyższej oceny rocznej, jeżeli uczeń potwierdzi opanowanie wiadomości i umiejętności wymaganych na tę ocenę.

XIV. WAGI OCEN

W ocenianiu historii stosuje się wagi zgodne z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem:

Forma aktywności	Waga
Sprawdzian/praca klasowa/test działowy	3
Poprawa sprawdzianu/pracy klasowej	3
Kartkówka	2
Odpowiedź ustna	2
Karta pracy wykonywana na lekcji	2
Ćwiczenia wykonywane na lekcji	2
Wypracowanie pisane na lekcji	2
Aktywność	1
Praca w grupie	1
Przygotowanie do lekcji	1
Konkursy – zgodnie z zasadami WSO	1–4

1. Oceny z poprawy sprawdzianu:
 - a. pierwsza ocena otrzymuje wagę 0;
 - b. ocena z poprawy otrzymuje wagę 3;
 - c. jeżeli poprawa nie zakończy się uzyskaniem oceny wyższej, pierwsza ocena pozostaje z wagą 3, a ocena z poprawy otrzymuje wagę 0.
2. Średnia ważona ma charakter doradczy i stanowi pomoc przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej.

XV. KRYTERIA OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności określone programem;
- samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania historyczne;
- sprawnie posługuje się terminologią historyczną;
- bezbłędnie analizuje źródła historyczne;

- samodzielnie interpretuje mapy, wykresy, osie czasu i materiały ikonograficzne;
- dostrzega związki przyczynowo-skutkowe i zależności między procesami historycznymi;
- potrafi formułować samodzielne, trafne i logiczne wnioski;
- sprawnie wykorzystuje wiedzę w sytuacjach problemowych;
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji;
- prezentuje wysoki poziom samodzielności;
- aktywnie uczestniczy w życiu szkoły poprzez udział w konkursach, projektach lub przedsięwzięciach historycznych – w zakresie wynikającym z jego możliwości.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności programowe;
- samodzielnie wykonuje zadania o średnim i wysokim stopniu trudności;
- poprawnie posługuje się terminologią historyczną;
- bardzo dobrze analizuje źródła;
- sprawnie posługuje się chronologią i mapą;
- prawidłowo określa przyczyny i skutki wydarzeń;
- potrafi porównywać wydarzenia i procesy;
- formułuje logiczne wnioski;
- sprawnie korzysta z różnych źródeł informacji.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- opanował większość wiadomości i umiejętności programowych;
- poprawnie wykonuje typowe zadania;
- zna podstawowe pojęcia, wydarzenia i postacie;
- prawidłowo posługuje się chronologią;
- wskazuje podstawowe przyczyny i skutki wydarzeń;
- potrafi analizować proste źródła;
- korzysta z map i innych materiałów historycznych;
- zazwyczaj samodzielnie rozwiązuje zadania.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności;
- zna najważniejsze wydarzenia, postacie i pojęcia;

- potrafi odtworzyć podstawowe informacje;
- przy pomocy nauczyciela określa przyczyny i skutki wydarzeń;
- wykonuje proste zadania;
- potrafi odczytać podstawowe informacje ze źródła i mapy;
- wymaga czasami dodatkowych wskazówek.

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- opanował elementarne wiadomości i umiejętności;
- zna najważniejsze fakty i pojęcia w zakresie umożliwiającym dalszą naukę;
- wykonuje najprostsze zadania;
- korzysta z pomocy nauczyciela;
- ma trudności z chronologią i analizą zależności przyczynowo-skutkowych;
- podejmuje próby pracy ze źródłem i mapą;
- wykazuje możliwość uzupełnienia braków.

Ocena niedostateczna – 1

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności;
- nie zna elementarnych faktów i pojęć;
- nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela;
- nie potrafi wykorzystać podstawowych informacji zawartych w źródłach;
- braki uniemożliwiają mu dalsze przyswajanie treści programowych,
- mimo podejmowanych przez szkołę działań pomocowych nie osiąga poziomu pozwalającego na kontynuowanie nauki przedmiotu.

XVI. ZASADY USTALANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

1. Ocena klasyfikacyjna wynika z całorocznej/systematycznej pracy ucznia.
2. Przy jej ustalaniu nauczyciel bierze pod uwagę:
 - a. poziom opanowania wiadomości i umiejętności;
 - b. postępy ucznia;
 - c. indywidualne możliwości psychofizyczne;
 - d. wkład pracy;
 - e. systematyczność;
 - f. wyniki samodzielnych prac;
 - g. wyniki sprawdzianów i prac klasowych;

- h. aktywność i zaangażowanie.
- Średnia ważona jest narzędziem pomocniczym i nie zastępuje nauczycielskiej oceny poziomu spełnienia wymagań edukacyjnych.
 - Średnia potrzebna do uzyskania oceny śródrocznej/rocznej zgodnie z WSO wynosi:

Średnia ważona	Ocena
do 1,60	niedostateczny
1,61–2,60	dopuszczający
2,61–3,60	dostateczny
3,61–4,60	dobry
4,61–5,29	bardzo dobry
5,30 i więcej	celujący

- W przypadku rocznej oceny przewidywanej nauczyciel uwzględnia średnią arytmetyczną średnich ważonych z I i II półrocza oraz poziom spełnienia wymagań edukacyjnych.
- W przypadku wyraźnej poprawy wyników w II półroczu nauczyciel może podwyższyć ocenę roczną. W przypadku wyraźnego pogorszenia wyników może ją odpowiednio obniżyć.

XVII. POPRAWA OCENY

- Uczeń może poprawić tylko raz ocenę niedostateczną lub dopuszczającą uzyskaną ze sprawdzianu/pracy klasowej.
- Termin poprawy ustala nauczyciel z uczniem, przy czym poprawa powinna odbyć się w terminie do tygodnia od otrzymania oceny.
- W przypadku długotrwałej nieobecności ucznia termin może zostać wydłużony.
- Ocena uzyskana z poprawy jest ostateczna.
- Kartkówki nie poprawia się.

XVIII. NIEOBECNOŚĆ NA SPRAWDZIANIE

- Uczeń nieobecny na sprawdzianie/pracy klasowej ma obowiązek uzgodnić z nauczycielem termin napisania pracy.
- Pracę należy napisać nie później niż w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- W przypadku nieuzgodnienia terminu i nieusprawiedliwionej nieobecności w wyznaczonym terminie nauczyciel może sprawdzić wiedzę ucznia na najbliższej lekcji.
- Ocena uzyskana w takim przypadku nie podlega poprawie.

XIX. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ

1. Wymagania edukacyjne są dostosowywane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia zgodnie z dokumentacją oraz rozpoznaniem potrzeb ucznia.
2. Dostosowanie może dotyczyć w szczególności:
 - a. zakresu materiału;
 - b. stopnia trudności zadań;
 - c. czasu pracy;
 - d. formy poleceń;
 - e. sposobu udzielania odpowiedzi;
 - f. liczby zadań;
 - g. sposobu prezentowania materiału;
 - h. możliwości korzystania z dodatkowych wskazówek;
 - i. kryteriów oceny zgodnie z zaleceniami poradni lub IPET.
3. Dostosowanie wymagań nie oznacza obniżenia celów kształcenia, lecz dostosowanie sposobu ich osiągania i sprawdzania do możliwości ucznia.

XX. KONKURSY I OSIĄGNIĘCIA

1. Udział i sukcesy ucznia w konkursach historycznych są uwzględniane zgodnie z zasadami określonymi w Wewnątrzszkolnym Ocenianiu.
2. Uczeń będący laureatem konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim albo laureatem/finalistą ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej otrzymuje z historii roczną ocenę celującą, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Uczniowie uczestniczący w konkursach przedmiotowych korzystają ze zwolnień z pytania i kontrolnych prac pisemnych w zakresie określonym w WSO.

XXI. INFORMACJA ZWROTNA

Nauczyciel przekazuje uczniowi informację zwrotną, która zawiera – odpowiednio do formy pracy:

1. informację o tym, co uczeń wykonał poprawnie;
2. wskazanie mocnych stron;
3. wskazanie błędów i trudności;
4. informację, co należy poprawić;
5. wskazówki dotyczące dalszej nauki.

Informacja zwrotna może mieć formę ustną lub pisemną.

XXII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
2. Rodzice są informowani o ocenach i postępach ucznia za pośrednictwem dziennika elektronicznego oraz podczas zebrań i konsultacji.
3. Sprawdzone prace pisemne są udostępniane uczniowi i jego rodzicom zgodnie z zasadami określonymi w Wewnątrzszkolnym Ocenianiu.
4. Wszystkie prace pisemne przechowywane są przez nauczyciela do końca danego roku szkolnego.
5. Uczeń ma obowiązek uzupełnić materiał, zeszyt i ćwiczenia z okresu nieobecności.
6. W sprawach nieuregulowanych niniejszym PSO zastosowanie mają zapisy Statutu Szkoły oraz Wewnątrzszkolnego Oceniania.
7. Przedmiotowy System Oceniania podlega ewaluacji i może być modyfikowany w przypadku zmian w podstawie programowej, programie nauczania lub dokumentacji wewnątrzszkolnej.

Opracował/a:

Data: